

Què funciona contra la pobresa?

Una revisió sistemàtica de les polítiques actives d'ocupació i del seu impacte en llars amb infants i adolescents

Ariane Aumaitre Balado

Dra. en Ciències Polítiques i Socials (European University Institute)

Un projecte de:

Introducció

Programes objecte d'atenció

Preguntes de la revisió

Revisió de l'evidència

Conclusions i implicacions

Introducció

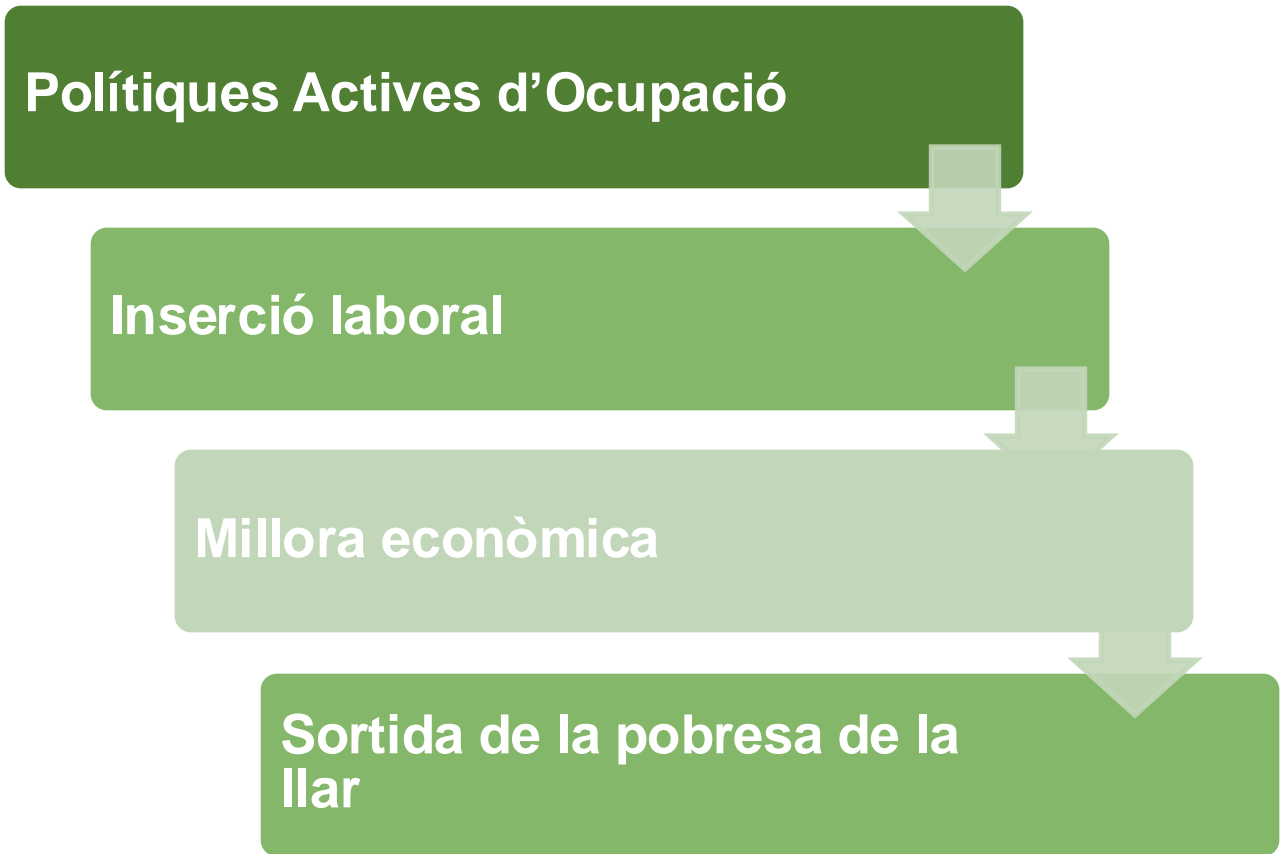
Introducció: la pobresa infantil i l'ocupació

- A Catalunya, un **27% dels menors 18 anys es troben en risc de pobresa**.
- D'aquests, un de cada tres (35%) viuen en llars amb **almenys una persona en situació d'atur**.
- Els Objectius de Desenvolupament Sostenible 1 i 8 de l'Agenda 2030 se centren en **l'erradicació de la pobresa** i en el **treball digne** i el creixement econòmic.
- En aquest context, les **polítiques actives d'ocupació (PAO)** són crucials per:
  - Activar la població
  - Millorar l'accés a l'ocupació de persones inactives i/o desocupades
  - Ajudar-les a aconseguir una ocupació de qualitat.

Introducció: la pobresa infantil i l'ocupació

Una Política Activa d'Ocupació que ajudés a reduir la pobresa infantil ho faria mitjançant el suport a la **inserció laboral** o la **millora de l'ocupació** dels adults de la llar, conduint a **condicions econòmiques que permetin sortir del risc de pobresa** de manera sostinguda.

Programes objecte d'atenció

Programes objecte d'atenció

PAO a nivell agregat

- Efecte acumulatiu de la **inversió total d'un país o regió** en aquest tipus de polítiques
- Entendre com la **suma d'intervencions** pot influir en la creació d'ocupació i reduir la pobresa

PAO dirigides a la demanda laboral

- Objectiu: **estimular la creació i retenció d'ocupació** per part dels ocupadors
- Incentius per a la **creació d'ocupació**
- Incentius per a la **retenció d'ocupació**

PAO orientades a l'oferta laboral

- Objectiu: **millorar la capacitat i els incentius dels treballadors** per accedir i mantenir-se en el mercat laboral
- Incentius per **buscar i mantenir una feina**
- Incentius per a la **millora del capital humà**

PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral

- Assistència en la **recerca de feina**
- **Intermediació laboral** per part dels ocupadors
- **Assessorament**

Preguntes de la revisió

Preguntes rellevants en la revisió de l'evidència

1. Quins són els **serveis, recursos i polítiques actives d'ocupació** més importants en la lluita contra la manca d'ocupació de qualitat de pares i mares amb infants en risc de pobresa o exclusió social?
2. Quines **dimensions i mesures de resultat** empren aquestes polítiques? Com es relacionen amb la pobresa infantil? Són efectives aquestes mesures?
3. Quins són els **principals eixos/reptes a tenir en compte** per a la implementació de polítiques d'aquesta?
4. Existeixen **exemples de bones pràctiques**?

En resum: Funcionen? Què fa que funcionin? Quines recomanacions podem fer per a les polítiques públiques d'aquí?

Revisió de la literatura - Criteris de selecció

Delimitació geogràfica:

Europa, EUA, Canadà i Austràlia.

Cobertura temporal:

Període 2004-2024.

1. Revisions de literatura i metaanàlisis.
2. Estudis experimentals.
3. Articles no experimentals amb evidència útil per al nostre context.

Població:

Pares i mares en edat activa en situació de pobresa o exclusió social.

Resultats analitzats:

Taxes d'ocupació, qualitat de l'ocupació, ingressos i pobresa.

Revisió de l'evidència

Polítiques Actives d'Ocupació a nivell agregat

PAO a nivell agregat: funcionen?

- **Impacte positiu en l'ocupació:** Les PAO tenen efectes positius a mitjà i llarg termini (Card et al., 2017).
- **Efectes varien segons els grups demogràfics:**
  - Relació positiva entre despesa en PAO i ocupació a temps complet (especialment en **dones**) (Bauman, 2021)
  - La despesa pública en PAO està negativament relacionada amb l'ocupació de **mares solteres** en 18 països de l'OCDE (Sakamoto, 2024)
- **Relació amb la pobresa:** Evidència contradictòria.
  - PAO ajuden a reduir la pobresa entre col·lectius amb baixes qualificacions (Rovny, 2014)
  - Altres estudis no troben efectes significatius (Vaalavuo i Sirniö, 2022)

PAO dirigides a la demanda laboral

PAO dirigides a la demanda laboral: funcionen?

- Metaanàlisi de 137 programes en 19 països europeus: **els programes d'incentius al sector privat tenen un efecte positiu en l'ocupació**, i es mostren més efectius que altres tipus de programes com la formació (Kluve, 2010).
- Efectes positius en programes concrets trobats a **Alemanya** (Jacobi i Kluve, 2006), **Eslovènia** (Burger et al., 2021) i **Bèlgica** (Goos i Konings, 2007).

PAO dirigides a la demanda laboral: què fa que funcionin?

- **Promoció d'ocupacions de qualitat**, tant pel que fa a la jornada laboral com a la durada del contracte.
- **Durada dels programes**: una durada més llarga pot ajudar a estabilitzar els treballadors en el lloc de treball.
- **Prevenició o reducció de l'ús indegut per part dels ocupadors.**

PAO dirigides a incrementar l'oferta laboral

Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina: funcionen?

Dos exemples principals: *Working Families' Tax Credit* (WFTC) al Regne Unit (1999) i reforma del sistema de benestar als Estats Units (dècada de 1990).

WFTC (Regne Unit, 1999):

- **Augment de l'ocupació** entre mares solteres (Francesconi i Van der Klaaw, 2006)
- Major impacte en mares amb fills petits
- **Millora en la qualitat de vida dels infants** (reducció de la baixa autoestima, de la infelicitat i dels comportaments de risc).

Reforma del sistema de benestar (EUA, 1990s):

- **Augment de l'ocupació** entre mares solteres (del 55% al 73%) (Lower-Basch i Greenberg, 2009)
- Moltes mares en feines amb **salaries baixos o inestables**.
- Millora d'ingressos per a mares en punts alts de la distribució, però **caiguda per a les amb ingressos molt baixos**

Programes que ofereixen incentius per buscar i mantenir una feina: què fa que funcionin?

Punts clau WFTC (Regne Unit):

- Complementarietat amb **crèdit fiscal generós per a la cura dels infants**
- **Generositat:** el crèdit per a la cura dels infants cobria el **70% dels costos**
- 60% de l'augment de la taxa d'entrada en ocupacions es va atribuir a mares que també van optar per utilitzar serveis de cura infantil de pagament.
- Diferència clau amb els EUA, on la majoria de les famílies només rebien una cobertura del 20% dels costos de cura infantil (Francesconi i Van der Klaauw, 2006).

Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà: funcionen?

- **Efectes positius sobre l'ocupació**, especialment a mitjà i llarg termini (metaanàlisi Card, Kluve i Weber, 2010).
- Efectes positius en **programes concrets** a Finlàndia (OCDE, 2023), Alemanya (Bernhard i Kruppe, 2012) i Eslovènia (Burger et al., 2021).
- Efectes per **grups específics**:
  - Alemanya: efectes positius en **mares solteres** (Zabel, 2013).
  - Els programes són més efectius en períodes d'alta desocupació i per a **dones** i persones majors de 50 anys (OCDE, 2023; Arellano, 2013; Greenberg, Michalopoulos, Robins, 2003).

Programes que ofereixen incentius per a la millora del capital humà: què fa que funcionin?

- Focus en la **formació de competències pràctiques** (Greenberg, Michalopoulos i Robins, 2003).
- Programes vocacionals de **durada mitjana o llarga** són particularment efectius (a partir de tres mesos).
- Acostament dels demandants d'ocupació a un **entorn laboral real** (clau en Eslovènia) – *formació en el lloc de treball més efectiva que formació institucional.*

PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral

PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral: funcionen?

- Els programes d'assistència en la recerca de feina tenen **efectes positius inicials**, especialment just després de la seva implementació (Card et al., 2010; Fredriksson, 2020).
- **Mitjà i llarg termini:**
  - **Efectes positius a Dinamarca** (Maibom et al., 2017) i a **Nevada** (Manoli et al., 2018).
  - Els **efectes positius poden diluir-se**: exemple de Suïssa (Cheung et al., 2020).

PAO per a la millora de la coincidència en el mercat laboral: què fa que funcionin?

- **Reunions individuals freqüents i precoces** – exemple Dinamarca (Maibom et al., 2017)
- **Àmplia gamma de serveis** – exemple Nevada (Manoli et al., 2018)
- **Complementarietat amb formació** (Cheung et al., 2020)

Consideracions generals

Resum de l'evidència

1. L'evidència és limitada

Pocs estudis se centren específicament en l'efecte de les PAO sobre l'ocupació de pares i mares, excepte estudis concrets sobre mares solteres.

2. Impacte sobre l'ocupació

PAO mostren efectes positius a mitjà i llarg termini, especialment en ocupacions a temps complet.

3. Impacte sobre la pobresa

Evidència mixta sobre la seva reducció.

Resum de l'evidència: programes més efectius

- **Incentius a la contractació i a la retenció d'ocupació** són efectius a l'hora d'aconseguir ocupacions a temps complet i duradores → poden ser clau per reduir la pobresa.
- **Millora del capital humà:** Efectes positius a llarg termini, amb programes com la formació en el lloc de treball d'Eslovènia.
- **Incentius per buscar feina:** Crèdits fiscals augmenten l'ocupació, però l'efecte sobre ingressos depèn del disseny del programa.

Implicacions per a la pràctica

Les implicacions pràctiques

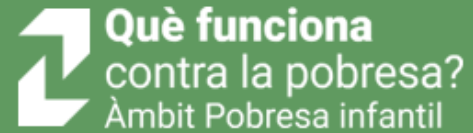
- 1) **La relació entre ocupació i pobresa no sempre és directa** → qualsevol PAO que tingui com a objectiu reduir els nivells de pobresa infantil a Catalunya hauria de tenir en compte objectius que vagin més enllà de l'ocupació ràpida i immediata dels participants (ocupació de qualitat, objectius a mitjà i llarg termini).
- 2) **No tots els grups demogràfics responen igual a les PAO** → no existeix un únic programa dins de les PAO que sigui igualment efectiu per a tothom.
- 3) **És necessari tenir en compte a mares i pares en el disseny i l'avaluació de polítiques** així com els components diferencials d'aquest grup, com les necessitats de cura.

Les implicacions pràctiques

- 4) **Les PAO efectives requereixen una inversió important de recursos.** És necessari adoptar una mentalitat d'inversió a mitjà i llarg termini i reconèixer els costos a curt termini que això pot comportar (programes de formació més llargs, ajudes a la participació...)

- 5) **Les PAO han d'entendre's com un instrument complementari a altres polítiques públiques:** perquè les PAO tinguin efectes reals en la reducció de la pobresa, han d'anar acompanyades d'altres mesures adaptades a les necessitats de les persones.
+ cal protegir els grups vulnerables durant el temps que es triguen a produir els resultats esperats

Projecte de recopilació, anàlisi i transferència d'evidència per millorar
les polítiques públiques destinades a mitigar la pobresa infantil

Un projecte de:

